

«M'AGRADA EXPLICAR EMOCIONS I PARLAR DE PERSONATGES OBLIDATS»

Entrevista

‘El calaix dels vols perduts’ és la darrera obra de l'autor i la segona novel·la breu que s'uneix als seus 13 fills literaris. Ha guanyat l'accessit al Premi Literari de Novel·la Breu Ciutat de Mollerussa, 2016

MERITXELL FARRENY
TORTOSA

Jesús Maria Tibau és un escriptor que mai es plantejà la professió, «pròpia d'herois amb vides fascinants». Començà el 1992 amb el primer relat i és un dels autors més actius del territori.

Com fou la transició de passar del relat breu a la novel·la breu?

Tot i ser novel·la, és com un conte molt llarg; em mantinc en el format breu. La primera novel·la «El nostre pitjor enemic» va ser un part difícil entre el contista que sóc i l'intent de novel·lista. Vaig afrontar el repte amb dubtes. Suposà una lluita àrdua però, en assolir pràctica amb l'anterior, em va fer més fàcil estructurar i transformar la segona història en novel·la.

Envers l'altra, en aquesta novel·la has innovat en algun aspecte?

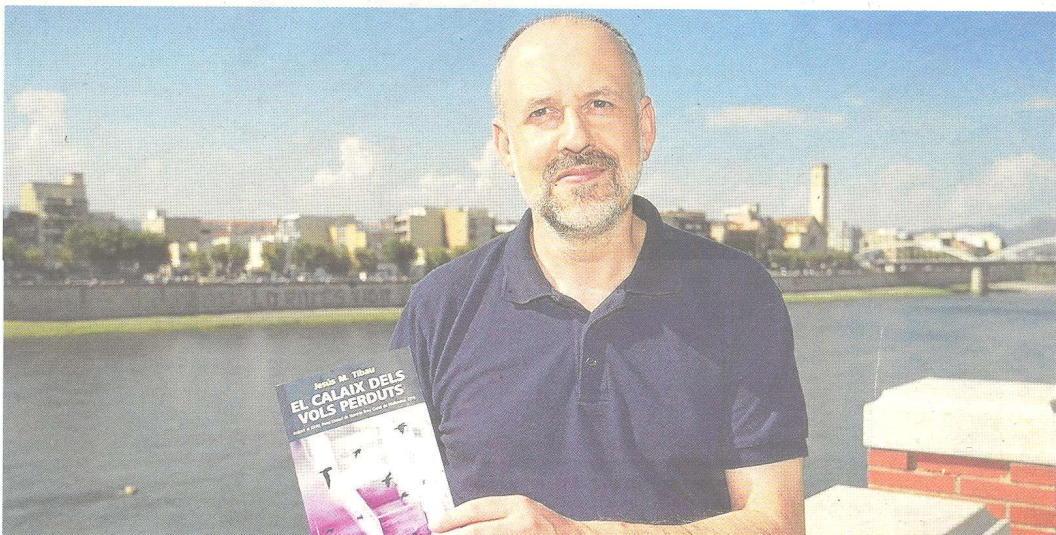
Em quedà cert regust d'haver escrit la primera de forma molt poètica, onírica i una mica densa. Ara, he procurat que aquesta fos més lleugera, tot i això, el protagonista està connectat a l'anterior i pertany al mateix arquetip.

Quant a l'arquetip, com descrius el personatge principal?

Jordi té un caràcter indecís, una fòbia social, dificultats per relacionar-se amb els altres i arrossega un sentiment de culpa. Socialment és molt invisible i li costa entrar en contacte amb l'entorn. Sempre m'han fascinat aquesta mena de persones i m'hi veig reflectit moltes vegades. Són aquells que passen desapercebuts i que la gent no veu. Diuen «Bon dia!» i ningú els contesta, després ho diuen més fluix fins que no diuen res i al final ni entren. Em desparthen tendresa i simpatia.

Hi vehicules aspectes personals al llibre?

M'és més fàcil ambientar la novel·la a Cornudella i als anys 70 atès que és l'època d'infantesa i la localitat on he crescut. Només he

Jesús Maria Tibau sosté un exemplar de l'obra «El calaix dels vols perduts». FOTO: JOAN REVILLAS

“

«En contes m'agrada jugar: em deixo portar per una imatge o un gest. A la novel·la em va costar perquè havia de traçar un camí».

«De jove busques més l'acció; amb el temps, valors més la calma i que una descripció suggerent amagui molts matisos encoberts».

«Ja m'agrada no donar-ho tot tan clar al lector i que descobreixi i imagini el que no es diu. Que hi hagi un esforç, que sigui actiu i estigui atent».

de tancar els ulls i recordar. M'agrada explicar emocions a través d'una història i posar en relleu personatges oblidats i arraconats que planten cara i s'enfronten a afers quotidians que, malgrat que no siguin rellevants generalment, ells viuen amb angoixa i soledat.

I també referents culturals, oi?

És molt agut. Hi ha molta informació de l'època que no cal donar al lector perquè la descodifica siguin dibuixos animats o música; la televisió va marcar molt a la generació d'aquesta edat. Abans no hi havia tanta varietat; llavors el 100% de l'audiència mirava el mateix. Hi ha personatges que la gent té marcats a l'ànima i són molt potents.

Et consideres un escriptor intuïtiu o racional?

Sóc molt intuïtiu i visceral, sobretot en poesia. En contes m'agrada jugar: em deixo portar per una imatge o un gest. A la novel·la em va costar perquè havia de traçar un camí. Tanmateix, també he improvisat en alguns moments.

Pel que fa a l'estil, de què tens més cura a l'hora de crear?

Patia perquè s'entengués bé. A més, hi ha alguns aspectes tractats de forma subtil i que el lector haurà de descobrir per si mateix. Potser, si la refés, els subratllaria més però ja m'agrada no donar-ho tot tan clar al lector i que descobreixi i imagini el que no es diu. Que hi hagi un esforç, que sigui actiu i estigui atent. Seria més partidari a mostrar en lloc de dir-ho de forma directa.

Has pogut aplicar algun mecanisme d'elaboració, propi dels relats breus, a la novel·la breu?

En certa manera sí perquè una novel·la no deixa de ser un recull de contes; hi ha petites escenes aïllades que podrien funcionar com a tal. Planifico l'escena com si fos un conte i em deixo portar. Intento que la petita història estigui tancada i transmeti emoció.

Què valors d'una obra?

Sobretot que m'emocioni i que cuido la bellesa de l'escriptura. La descripció d'una cadira o d'un pa-

per estripat et diu molt. Quan ets jove busques més l'acció; amb el temps, valors més la calma i que una descripció suggerent amagui molts matisos encoberts.

Aporta algun missatge la novel·la?

No pretenc donar respostes; plantejo situacions, mostro personatges i, si algú en treu algun missatge, tenint en compte que hi ha aquesta mena de perfil i caràcter, espero donar-los esperança, visibilitat i ajudar a conscienciar a la gent que a vegades, en algunes circumstàncies, pateixen.

I el títol, a què fa referència?

Són tots els pendents que s'han quedat al calaix i que s'han perdut; que no els hi has donat l'opció de volar. Són il·lusions arraconades que tots tenim i que apartem dient «ja ho faré» o descartant-les en un primer moment dient «això no ho puc fer» perquè «ens sembla tenir la sensació de no ser-ne mai capaç». Són dues versions que vénen a ser la mateixa.